

EU-factcheckers bestempelen Nederlandse publicaties onterecht als ‘desinformatie’

Vijf Nederlandse publicaties blijken in de afgelopen twee jaar te zijn bestempeld als 'desinformatie' door EU vs Disinfo, een EU-organisatie die tegenwicht moet bieden aan Russische propaganda. Vier publicaties blijken feitelijk gewoon te kloppen. 'De EU gaat propaganda te lijf op dezelfde manier als de Russen, ironisch genoeg'.

Waarover gaat de ophef?

'EU brandmerkt keurig onderbouwd GeenStijl-topic als nepnieuws', kopt Geenstijl donderdagmiddag. Even later volgt The Post Online: 'Welkom in 1984: Europese Unie bestempelt feitelijke TPO-reportage als van Chris Aalberts nepnieuws.'

Vijf Nederlandse publicaties blijken in de afgelopen twee jaar te zijn bestempeld als 'desinformatie' door EU vs Disinfo, een Brusselse organisatie die tegenwicht moet geven aan Russische propaganda. Ook De Gelderlander en NPO Radio 1 duiken op in de database van de EU-factcheckers. Hoewel sommige meldingen al twee jaar op de website staan, bleven ze tot deze week onopgemerkt.

Russells Teapot @ teapot_russells
Dit is gewoon bizar. Er staan 5 Nederlandstalige artikelen in de #FakeNews-database van de EU, en in ieder geval VIJF daarvan (TPO, de Gelderlander, Geenstijl 2x) bevatten helemaal geen nepnieuws, maar worden COMPLEET verkeerd weergegeven door de EU.

Goat het hier om nepnieuws? Beweren deze EU-factcheckers dat Nederlandse media nepnieuws verspreiden?

Zelf wil EU vs Disinfo het niet zo bot stellen. De organisatie bestrijdt niet zozeer nepnieuws, maar 'vergroot het besef dat pro-Kremlin-partijen pogen het publiek te desinformer', licht een EU-woordvoerder toe. 'De focus ligt op de tekst van het artikel, niet op het medium dat het verspreidt.'

'Een kulverhaal', vindt Alexander Pleijter, docent journalistiek aan de Universiteit Leiden. 'Desinformatie is informatie die doelbewust wordt verspreid voor politiek of commercieel gewin. Anders hadden ze het misinformatie moeten noemen.' Hij wijst op het feit dat EU vs Disinfo de betreffende media bestempelt als 'disinforming outlet'. 'Vertaal je dat naar normale mensentaal, dan zeggen ze eigenlijk: deze site verspreidt nepnieuws.'

Wat doet EU vs Disinfo?

Als onderdeel van de East StratCom Task Force poogt het 14-koppige team sinds 2015 de invloed van pro-Russische propaganda tegen te gaan. EU vs Disinfo richt zich in de eerste plaats op Oost-Europese landen als Georgië of Moldavië, waar de organisatie valse berichtgeving uit de koker van het Kremlin de pas wil afsnijden met 'op feiten gebaseerde' informatie vanuit de EU.

Het monitoren van Europese nieuwsstromen doet het instituut niet zelf, maar laat het over aan ruim 400 vrijwilligers - ngo's, denktanks en individuele journalisten. Binnenkomende meldingen worden door EU vs Disinfo beoordeeld zonder weerwoord te halen bij het medium dat het bericht verspreidt. Nader onderzoek naar de oorsprong van desinformatie lijkt de organisatie niet altijd te doen - zo was het bericht in De Gelderlander overgenomen van het AD. Na een 'meervoudige check' plaatst EU vs Disinfo een melding op zijn website en op Twitter (33.524 volgers). Het desbetreffende medium wordt niet ingelicht.

Welke partij heeft de Nederlandse publicaties gemeld?

De vier discutabele meldingen over Nederlandse media zijn gedaan door dezelfde club, de Belgische ngo Promote Ukraine. 'We pleiten voor objectieve berichtgeving over Oekraïne', licht Victoria Shestoperova toe. Ze maakte melding van GeenStijl, vanwege diens onevenredige nadruk op corruptie in het land. 'Ze hadden ook kunnen berichten dat Oekraïne corruptie bestrijdt, maar die kant van het verhaal wordt geheel weggelaten.' EU vs Disinfo heeft ruim honderd signaleringen van Promote Ukraine opgepikt. 'Niet al onze meldingen worden geaccepteerd, maar het merendeel wel', aldus Shestoperova.

Dat de EU het signaleren van onjuist nieuws overlaat aan zo'n belangenclub, vindt Pleijter amateuristisch. 'Russia Today heeft ook een factcheck-website. De EU gaat propaganda te lijf op dezelfde manier als de Russen, ironisch genoeg.'

TASKFORCE HOE OM TE GAAN MET NEPNIEUWS

De Europese Commissie heeft deze week een nieuwe taskforce in het leven geroepen die gaat onderzoeken hoe de EU om moet gaan met nepnieuws. 'Onderwijs en zogenoemde mediawijdsheid gaan een belangrijke rol spelen', voorziet voorzitter Madeleine de Cock-Buning, hoogleraar in Utrecht. 'Waar we voor moeten waken is dat er 'ministries of truth' worden gecreëerd.'